

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2022. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.11.12>
УДК 657.21

Л. Ю. Мельник,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, Умань, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2498-5556>

Г. Ю. Аніщенко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, Умань, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9603-6662>

РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В СУЧАСНІЙ ОБЛІКОВІЙ СИСТЕМІ

L. Melnyk,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine

H. Anishchenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Uman National University of Horticulture, Uman, Ukraine

ACCOUNTING ACCOUNTS AS A TOOL OF INFORMATIONAL INTERACTION IN THE MODERN ACCOUNTING SYSTEM

У статті досліджено значення та місце рахунків бухгалтерського обліку у сучасній обліковій системі, їх регламентація відповідно до законодавства та визначені основні перспективні напрями їх подальшого розвитку. Проведено характеристику даного елементу методу бухгалтерського обліку на основі його взаємозв'язку з іншими загальнонауковими методами дослідження, розкриваючи сутність рахунків як способу та інструменту пізнання саме економічних об'єктів. Доведено, що формалізація відображення даних про облікові об'єкти у системі стандартизованих показників, а також чіткі формати їх взаємодії дозволяють забезпечити достовірність економічних даних. Вони є незамінним інструментом для накопичення даних про зміни та взаємодію між об'єктами обліку. Рахунки як одиниця інформації виступають базою для алгоритмізації облікових процесів в умовах активного проникнення цифрових технологій до облікової практики. Обґрунтовано, що через рахунки бухгалтерського обліку відбувається взаємозв'язок аналізу і синтезу при дослідженні економічних об'єктів з наступною їх деталізацією на рівні аналітичного обліку чи звітного агрегування. Медіатором цього процесу є План рахунків який не просто визначає їх перелік, об'єднаний у групи з відповідним цифровим позначенням, а постає як науково-обґрунтована система. Виділені та проаналізовані зовнішні та внутрішні фактори взаємодії та взаємозалежності процесу формування Плану рахунків. Доведено, що головною рушійною силою у його формуванні на макрорівні є затверджена фінансова звітність, яка формується під впливом системи національних рахунків, затверджених стандартів обліку відповідно до системи бухгалтерського обліку. Досліджено, що на мікрорівні визначальними факторами на формування робочої версії Плану рахунків є організаційно-економічні, юридичні особливості функціонування суб'єкта діяльності, формування його капіталу та облікова політика. Узагальнено проблемні питання процесу регулювання будови та змісту плану рахунків, які пов'язані із відсутністю зворотної взаємодії від

мікро- до макрорівня та відставання у часі оновлення на законодавчому рівні переліку рахунків від появи нових об'єктів обліку через удосконалення форм ведення бізнесу, технологій, нових операцій. Встановлено, що через План рахунків, як інструмент генерації економічних даних, можна управляти інформаційними процесами на підприємствах (установах, організаціях). З метою удосконалення використання рахунків бухгалтерського обліку для управлінських запитів на рівні підприємств їм необхідно самостійно розробляти рахунки внутрішньогосподарського обліку, а на державному рівні забезпечити оперативне введення рахунків за новими об'єктами обліку, які необхідно контролювати та за якими потрібно звітуватися. Узагальнено вимоги до сучасного Плану рахунків та його робочого варіанту.

The article examines the meaning and place of accounting accounts in the modern accounting system, their regulation in accordance with legislation, and defines the main prospective directions of their further development. This element of the accounting method was characterized on the basis of its relationship with other general scientific methods of research, revealing the essence of accounts as a way and tool of knowledge of economic objects. It has been proven that the formalization of the display of data on accounting objects in the system of standardized indicators, as well as the clear formats of their interaction, make it possible to ensure the reliability of economic data. They are an indispensable tool for accumulating data on changes and interaction between accounting objects. Accounts as a unit of information act as a basis for the algorithmization of accounting processes in the conditions of active penetration of digital technologies into accounting practice. It was substantiated that the relationship between analysis and synthesis occurs through accounting accounts during the study of economic objects, with their subsequent detailing at the level of analytical accounting or reporting aggregation. The Mediator of this process is the Chart of Accounts, which does not simply define their list,

grouped into groups with the appropriate numerical designation, but is based on a scientifically based system. The external and internal factors of interaction and interdependence of the process of forming the Chart of Accounts are highlighted and analyzed. It was proven that the main driving force in its formation at the macro level is approved financial reporting, which is formed under the influence of the system of national accounts, approved accounting standards in accordance with the accounting system. It has been studied that at the micro level, the determining factors for the formation of the working version of the Chart of Accounts are the organizational and economic, legal features of the functioning of the subject of activity, the formation of its capital and accounting policy. The problematic issues of the process of regulating the structure and content of the chart of accounts are summarized, which are associated with the lack of feedback from the micro to the macro level and the lag in updating the list of accounts at the legislative level from the appearance of new accounting objects due to the improvement of forms of business, technologies, new operations. It has been established that through the Chart of Accounts, as a tool for generating economic data, it is possible to manage information processes at enterprises (institutions, organizations). In order to improve the use of accounting accounts for management needs at the enterprise level, they need to independently develop internal accounting accounts, and at the state level to ensure the prompt entry of accounts for new accounting objects that must be controlled and reported. The requirements for the modern Chart of Accounts and its working version were summarized.

Ключові слова: *рахунки, план рахунків, об'єкт обліку, бухгалтерський облік, облікова інформація, управлінські запити.*

Keywords: *accounts, chart of accounts, object of accounting, accounting, accounting information, management requests.*

Постановка проблеми. Серед елементів методу бухгалтерського важливими та незамінними є рахунки бухгалтерського обліку, які покликані забезпечити технічну сторону ведення процесу реєстрації даних про господарську діяльність. Їх номенклатура та загальний порядок використання регламентовані на державному рівні. Разом з тим підприємства наділені правом адаптувати їх до власних облікових потреб. Нині в Україні діють плани рахунків окремо для підприємств і організацій (комерційної сфери та неприбуткових організацій) та додатково у спрощеному варіанті, а також суб'єктів державного сектору (об'єднують розпорядників коштів бюджетів та державні цільові фонди) й комерційних банків. Важливість рахунків обумовлена тим, що саме у межах їх множини держава забезпечує регулювання процесу формування економічних даних у тісній взаємодії із формами фінансової звітності, її показниками. Тому систематизований перелік рахунків в Україні визначений на законодавчому рівні. Очевидно, що в умовах удосконалення облікової системи на макрорівні та на тлі постійних змін в економічних відносинах набір визначених рахунків не може бути сталим. Трансформаційні процеси щодо використання рахунків повинні бути адекватними вимогам часу, адже постійно з'являються нові об'єкти обліку та оподаткування. Тому дуже важливо встановити фактори впливу на цей процес і визначити напрями подальшого удосконалення переліку рахунків, їх систематизації у формі плану рахунків, його адекватності вимогам часу, пошуку сучасних класифікаційних підходів до формування їх переліку та відповідності показникам звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, організаційні та методичні аспекти сутності рахунків бухгалтерського обліку та пошуку шляхів удосконалення побудови плану рахунків висвітлено у працях К.П. Боримської, Л.В. Коваль, Т.В., Ковальнової, С.М. Лайчук, М.М. Матюхи, Н.В. Осадчук, В.О. Осмятченко, Т.Г. Степової, Н.М. Хорунжак. Питання, які досліджуються у

працях вітчизняних науковців, мають циклічний характер та піднімаються в основному за результатами внесення змін, ініційованих на найвищому державному рівні (наприклад, затвердження нового плану рахунків) чи пов'язані із стратегією модернізації облікової системи у комерційній, банківській та бюджетній сферах. Основні перспективи у даному напрямі стосуються:

- удосконалення Плану рахунків щодо максимального охоплення об'єктів бухгалтерського обліку;
- застосування достатньої деталізації рахунків та їх розрядності, щоб спростити алгоритмізацію для автоматизацію процесу відображення господарських операцій на рахунках обліку;
- уточнень найменувань рахунків з появою нових об'єктів обліку чи застосування перегруповань однорідних груп активів, капіталу, зобов'язань доходів та витрат;
- перегляду інструкцій про застосування рахунків з появою нових об'єктів обліку чи конкретизації застосування норм стандартів обліку;
- застосування класифікацій, адекватних вимогам часу, та представлення даних відповідно до діючої системи національних рахунків;
- можливість інтеграції рахунків як системи державного управління, так і комерційної сфери у єдиний План рахунків з виділенням додаткових рівнів у розділах та групах;
- розробка та можливість застосування рахунків для накопичення інформації для потреб внутрішньогосподарського обліку чи оцінки соціальної відповідальності.

Головним завданням усіх цих процесів є підготовка високоякісної інформації про діяльність економічного суб'єкта та максимальне задоволення запитів стейкхолдерів. Проте робота з удосконалення системи рахунків, їх

взаємодії повинна проводитись постійно та базуватися на концептуальних засадах.

Постановка завдання. Мета статті полягає у системному дослідженні рахунків як універсальної одиниці інформації та інструменту взаємодії між об'єктами обліку, показчика змін; виділення та аналізу факторів, під впливом яких формується загально визнаний перелік рахунків; пошук досконалих ознак класифікації для відображення об'єктів обліку; обґрунтування перспективної структури плану рахунків, підпорядкування його управлінським цілям.

Виклад основного матеріалу. Рахунки бухгалтерського обліку є власним елементом методу бухгалтерського обліку як науки, який за своїм сенсом близький до відображення змістовного знання (даних про об'єкт дослідження) в знаково-символічному вигляді (системі числових позначень за цими об'єктами). У цьому розумінні формалізація постає тим загальнонауковим методом, який забезпечує представлення області дослідження (наприклад господарської діяльності) у певній формі, незалежно від змісту. При цьому рахунок за своїм зовнішнім виглядом постає способом подачі інформації через її стандартизацію за діаметрально протилежними показниками дебету та кредиту (сальдо на початок періоду, оборот, сальдо на кінець періоду) незалежно від об'єкта, який він представляє. Разом з тим, змістове наповнення облікових рахунків та їх взаємодія презентують інформацію про наявність та зміни у складі економічних об'єктів, процесів, подій, які приводяться до єдиного стандартизованого вигляду. Саме в такому вигляді можна надати дані, забезпечуючи їх дійсність та достовірність. При цьому досягається усунення недоліків передачі інформації, що можуть спричинити перекручування даних та помилкову інтерпретацію фактів. З розвитком цифрових технологій та застосування їх у сфері бухгалтерського обліку саме рахунки стали базою для подальшої алгоритмізації різноманітних процесів та програмування. Формалізовані рамки відображення економічних об'єктів дозволяють перенести чіткі формати на оперування

На противагу аналізу, синтез рахунків дозволяє стримати безкінечний поділ об'єктів обліку та на основі їх однорідності об'єднати облікові дані з метою цілісного відображення інформації про стан діяльності суб'єкта. Подібне зведення можливе за рахунок виокремлення таких властивостей об'єктів обліку з-поміж їх множини, які зможуть задовольнити запити та надати інформацію за оновленим змістом. При цьому формується поле для виникнення та використання укрупнених груп об'єктів бухгалтерського обліку. Інколи степінь агрегування визначається показниками звітності та завданнями фінансово-економічного аналізу. Прикладом може бути застосування класифікації активів за економічним змістом для підприємств комерційного сектору, для яких як у Балансі (Звіті про фінансовий стан), так і Плані рахунків застосовується їх поділ на необоротні та оборотні. Для суб'єктів державного сектору чинним є інший класифікаційний підхід до відображення активів з виділенням нефінансових та фінансових активів. У даному випадку інтегруючим фактором є дотримання принципів представлення національних активів з відношенням їх до фінансових інструментів.

Саме через рахунки бухгалтерського обліку відбувається взаємозв'язок аналізу і синтезу при дослідженні економічних об'єктів, з наступною їх деталізацією на рівні аналітичного обліку чи звітним агрегуванням. Медіатором цього процесу є План рахунків який не просто визначає їх перелік, об'єднаний у групи з відповідним цифровим позначенням, а постає як науково-обґрунтована система. Факторами впливу на цей процес є зовнішні умови, продиктовані загально визнаними нормами законів та стандартів обліку, вимогами складання та формами фінансової звітності, а також рядом внутрішніх обставин конкретного суб'єкта діяльності (особливостями організації діяльності; наявними в нього видами активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат та прийнятою обліковою політикою тощо). Рушійні сили формування переліку рахунків подано на рис. 2.

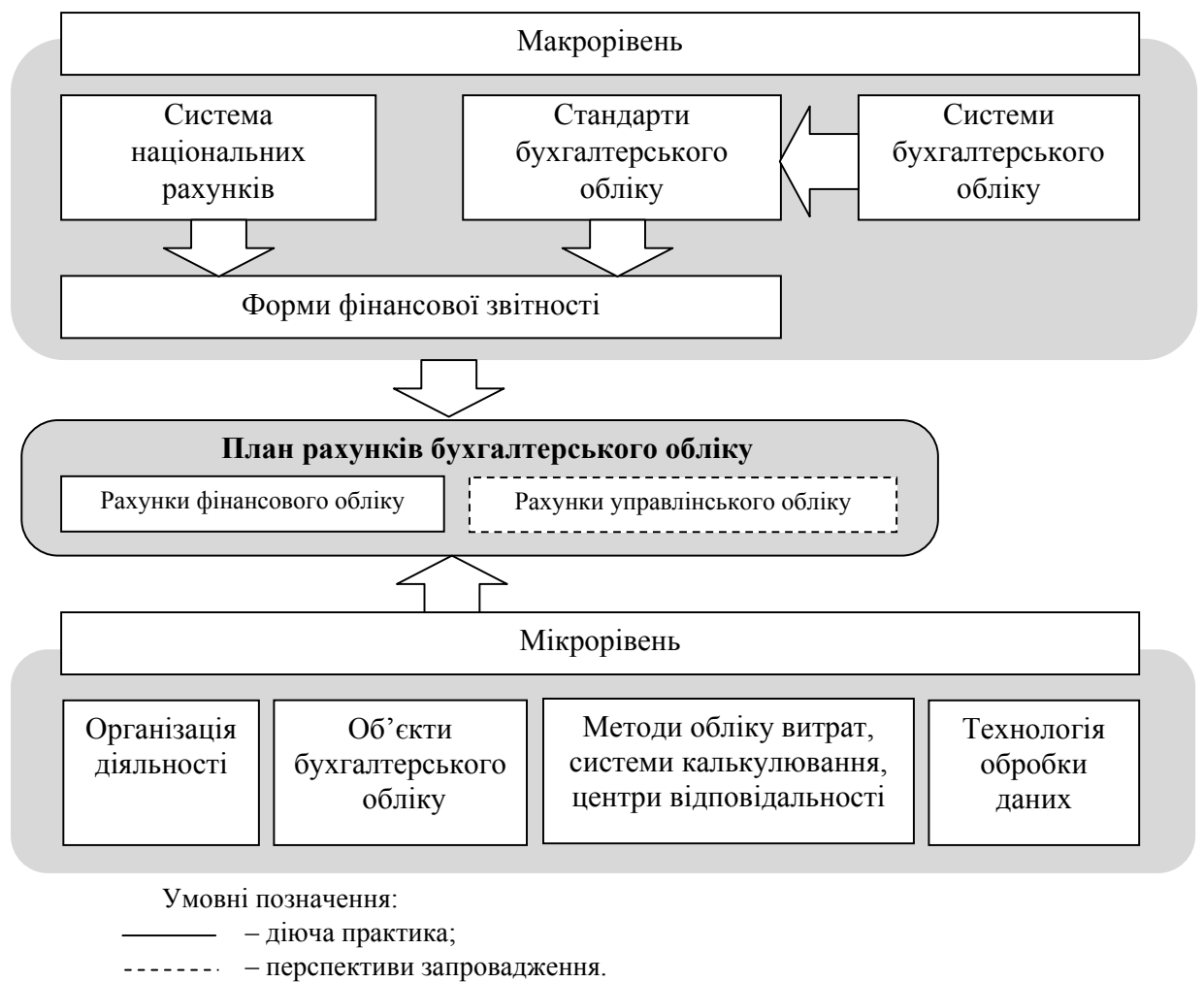

Рис. 2. Фактори формування плану рахунків бухгалтерського обліку суб'єкта діяльності*

* Склено авторами

У першу чергу План рахунків у загальноприйнятій його редакції узгоджується фінансовою звітністю, а тому його показчик рахунків та будова підпорядковується показникам, які необхідно відобразити у звітності. Світова облікова практика в рамках приналежності до певної системи обліку поступово відходить від потреби існування загальнообов'язкового Плану рахунків для суб'єктів діяльності, а натомість застосовується право облікового персоналу компанії самостійно формувати свій план рахунків виключно під власні потреби. Разом з тим такий «вільний вибір» повинен чітко підпорядковуватись вимогам стандартів та бути достатньо деталізованими, щоб їх інформацію відобразити у фінансовій звітності в обсягах, достатніх для формування у

користувачів звітних даних уявлення про фінансовий стан такого суб'єкта діяльності. У подібних умовах національні плани рахунків не потребують затвердження. Що стосується рахунків управлінського обліку, то вони повністю відокремлені від рахунків фінансового обліку, їх спільні кореспонденції проходять у захищеному форматі через контрольні рахунки, при цьому не порушується подвій запис, але внутрішні дані є закриті в рамках політики конфіденційності та прийнятного рівня безпеки інформації. Серед вітчизняних видів Плану рахунків лише для комерційних банків передбачено окремий клас 8 «Управлінський облік». Хоч у ньому немає затверженого жодного рахунку, але це є поштовхом для розробки його змістового наповнення конкретними банківськими установами з врахуванням облікової практики, запитів менеджерів та складу внутрішньогосподарської звітності. В умовах облікової системи підприємств комерційного сектору такого класу немає, що значно гальмує процес організації та ведення управлінського обліку.

Що стосується розробки робочої версії плану рахунків, то вона корелює з обліковими правилами конкретного підприємства, установи та організації, визначається особливостями суб'єкта діяльності: формою власності на створений капітал, організаційно-правовою формою господарювання; видами економічної діяльності підприємства, відповідності його критеріям визнання великим, середнім, малим чи мікропідприємством; вибором варіанта ведення обліку серед дозволених (самостійно керівником, шляхом передачі повноважень головному бухгалтеру чи створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером, із залученням сторонній фахових послуг, аудиторами на договірних засадах); застосуванням технологій обробки облікової інформації; системою оподаткування.

Крім введення до Плану рахунків спеціальних рахунків управлінського обліку, які залежить від керівництва суб'єкта діяльності, є ще суттєва обставина необхідності його удосконалення. Це поява у підприємницькій діяльності нових

об'єктів обліку, здатних принести економічні вигоди та які необхідно контролювати. З часом з'являються такі операції, процеси, які відбуваються за участі об'єктів обліку, для яких у попередніх Планах рахунків не було відведено а ні номерів рахунків першого, а ні другого порядку. Вітчизняний План рахунків затверджується наказами Міністерства фінансів України та для банків центральним банком держави – Національним банком України. Проте робота з удосконалення повинна проводитись не лише відповідно до Стратегії реформування чи модернізації бухгалтерського обліку, а періодично на основі виявлення нових об'єктів господарської діяльності, видів господарювання, джерел доходів тощо. Після цього необхідно належним чином ідентифікувати цей об'єкт, встановити його власну класифікаційну приналежність, сформувати систему оціночних показників та включити їх до звітності. З врахуванням цього у Плані рахунків доцільно передбачити для нового об'єкту числове позначення, віднісши його до певної облікової групи, розділу чи класу рахунків, включити до інструкцій про застосування та розробки відповідних рекомендацій щодо їх обліку. Проблема полягає в тому, що цей процес тривалий і викликає серйозне відставання від реальності. Прикладом може бути визнання застосування електронних грошей, адже від їх легалізації до появи відповідного активу пройшов термін з 2010 по 2013 рік. Проміжок може бути і ще тривалішим: від затвердження НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти» у 2001 році до конкретних інструкцій обліку та появи спеціальних рахунків у Плані рахунків комерційних банків з проведення операцій із фінансовими інструментами та використання їх похідних зміни відбулись у 2018 р., і лише поточного року введені відповідні рахунки для обліку коштів клієнтів надавачів фінансових послуг (відмінних від банківських установ) та зобов'язань надавачів фінансових послуг за випущеними електронним грошима у Плані рахунків комерційних підприємств.

Аналіз факторів впливу на будову та зміст плану рахунків показує його залежність від чинників на:

– макрорівні – визначаються приналежністю до світових організаційних моделей обліку (Англосаксонська, континентальна, Південноамериканська, інтернаціональна), законодавчої бази певної країни, міжнародних стандартів обліку та звітності чи застосування їх національних аналогів;

– мезорівні – обумовлені галузевими особливостями та методичними рекомендаціями, розробленими профільними міністерствами, центральним банком, казначейською службою тощо);

– мікрорівні – диктуються особливостями господарської практики конкретного суб'єкта діяльності та прийнятої ним облікової політики.

У цьому регуляційному процесі неврахованим є той фактор, що у наведеній вертикалі «макро-» – «мікро-» рівнів значно відстає зворотній зв'язок, адже саме суб'єкти діяльності першими зіштовхуються з необхідністю деталізації порядку обліку на окремих рахунках, внесення змін до діючих інструкцій чи потребою запровадження нових рахунків до облікової практики. Цей зв'язок, на нашу думку, має обов'язково бути включеним у процес удосконалення системи рахунків діючого Плану рахунків. Внаслідок удосконалення форм ведення бізнесу, технологій, появи взагалі нових операцій, а також постійним оновленням податкового регулювання постійно з'являються нові об'єкти обліку. Ефективною буде лише та облікова система у діючому форматі «законодавчих вертикалей», яка буде працювати на випередження.

План рахунків та його формат має не просто відображати аналітику та специфіку суб'єктів діяльності, а й сприяти забезпеченню їх розвитку через виділення у структурі спеціального класу для об'єктів внутрішньо-господарського обліку з можливістю вільного наповнення відповідного класу переліком рахунків, які б дозволили будувати ефективно діючу систему менеджменту в рамках конкретного суб'єкта діяльності. Саме через План рахунків, як інструмент генерації економічних даних, можна управляти

інформаційними процесами на комерційному підприємстві, фінансово-кредитних та бюджетних установах. Нині лише План рахунків комерційних банків відповідає цьому підходу. Проте новітніх методів обліку через запровадження управлінського обліку реально потребують усі суб'єкти діяльності.

Переконані, що сучасний План рахунків повинен відповідати наступним вимогам: забезпечувати повний і детальний облік господарських операцій; накопичувати інформацію про наявність, стан активів, капіталу, зобов'язань їх зміни та наслідки у формі результатів; забезпечувати інформаційні потреби усіх потенційних категорій користувачів про фінансовий стан та результати діяльності економічного суб'єкта; бути придатним для відображення та охоплення усіх сучасних об'єктів обліку і оподаткування; інформаційно інтегруватися через систему показників разом з фінансовою звітністю; відповідати актуальності за класифікаційними підходами до відображення структури активів, джерел їх формування, доходів, витрат та результатів діяльності.

Дотримання при побудові плану рахунків усіх наведених вимог дозволить його робочій версії завжди бути в актуальному стані, який забезпечить керівництву повний контроль над об'єктами обліку та отримання більш повної інформації про діяльність та значно поліпшить процес управління конкретною господарською одиницею (підприємством, установою, організацією).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Рахунки та План рахунків бухгалтерського обліку є потужними інструментами інформаційної взаємодії, які генерують зміни та удосконалення законодавства у сфері бухгалтерського обліку. Саме він є виразником трансформаційних процесів, рівня розвитку сфери бухгалтерського обліку в державі та на рівні конкретного суб'єкта діяльності. Залежно від інформаційних потреб суспільства та мети використання економічних даних на макрорівні диктується загальний формат

фінансової звітності, а під систему її показників на державному рівні визначається структура національного плану рахунків. Дуже важливо, щоб цей процес йшов на випередження появи нових об'єктів обліку та оподаткування й можливих проблем, пов'язаних з відсутністю методики відображення в обліку, звітності та декларуванні операцій з ними. План рахунків має відповідати вимогам актуальності, а зміни його структури повинні бути обумовлені вимогами прямої та зворотної взаємодії між органами виконавчої влади, які забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері бухгалтерського обліку та податкових відносин, з одного боку, та з професійною спільнотою і суб'єктами діяльності, з іншого боку. Саме у цій взаємодії відбуватиметься адекватне часу удосконалення плану рахунків та розширення його призначення як інформаційної основи для управління. З метою уникнення відставання оновлення у Плані рахунків та інструкцій його застосування необхідно періодично їх переглядати. Адекватними також мають бути й оновлення у його робочій версії.

Література

1. Боримська К. П. Порядок побудови робочого плану рахунків як елемента облікової політики підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. Серія «Економічні науки». 2010. Вип. 18. Ч. I. С. 298-305.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 05.10.2022).

3. Ковальова Т.В. Про удосконалення плану рахунків бухгалтерського обліку для цілей управління. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва. 2018. № 21. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/156581> (дата звернення: 01.11.2022).

4. Лайчук С. М. Місце та роль робочого плану рахунків у інформаційній системі підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 9. С. 205-210. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-205-210> (дата звернення: 05.11.2022).

5. Осадчук Н.В. Розвиток українського плану рахунків бухгалтерського обліку для завдань оперативного управління підприємством. *Праці Одеського політехнічного університету*, 2007, Вип. 1 (27). С. 262-265.

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 01.10.2022).

7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (дата звернення: 15.10.2022).

8. Степова Т. Г. План рахунків у контексті реформування системи обліку в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 18. С. 580-585. URL: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/109.pdf> (дата звернення: 15.10.2022).

9. Хорунжак Н.М. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: концепція та розвиток. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2016. № 26. С. 157-162.

References

1. Boryms'ka, K.P. (2010), "The procedure for building a working plan of accounts as an element of the enterprise's accounting policy", *Scientific works of the Kirovohrad National Technical University* (Series "Economic Sciences"), vol. 18, no. I, pp. 298-305.

2. Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "Instructions on the application of the Plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and

business operations of enterprises and organizations”, [Online], available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (Accessed October 05, 2022).

3. Koval'ova, T.V. (2018), “On the improvement of the plan of accounting accounts for management purposes”, *Problems and prospects of entrepreneurship development*, vol. 21, [Online], available at: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/156581> (Accessed November 01, 2022).

4. Lajchuk, S.M. (2019), “The place and role of the working plan of accounts in the information system of the enterprise”, *Business Inform*, vol. 9, pp. 205-210, [Online], available at: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-205-210> (Accessed November 05, 2022)

5. Osadchuk, N.V. (2007), “Development of the Ukrainian plan of accounting accounts for tasks of operational management of the enterprise”, *Proceedings of the Odessa Polytechnic University*, vol. 1 (27), pp. 262-265.

6. Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order “Chart of accounts for accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations”, [Online], available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (Accessed October 01, 2022).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “On accounting and financial reporting in Ukraine”, [Online], available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (Accessed October 15, 2022).

8. Stepova, T.H. (2017), “Chart of accounts in the context of reforming the accounting system in Ukraine”. *Global and national economic problems*, vol. 18, pp. 580-585, [Online], available at: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/109.pdf> (Accessed October 15, 2022).

9. Khorunzhak, N.M. (2016), “Chart of Accounts of Accounting in the Public Sector: Concept and Development”, *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*, vol. 26, pp. 157-162.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2022 р.